

AUDITO, APSKAITOS, TURTO VERTINIMO
IR NEMOKUMO VALDYMO TARNYBA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS

Rinktinės g. 48A, 09318 Vilnius,
tel. (8 ~ 5) 212 5464,
el. p. info@avnt.lt, <http://www.avnt.lt>

DUK

(DAŽNIAUSIAI UŽDUODAMI KLAUSIMAI)

2019 m.

VAS – Verslo apskaitos standartai

PMĮ – LR pelno mokesčio įstatymas

PVM – pridėtinės vertės mokestis

Šiose korespondencijose naudojamos buhalterinės sąskaitos iš pavyzdinio sąskaitų plano, galiojančio nuo 2016 m. sausio 1 d.

Ar sudarant 2018 m. gruodžio 31 d. finansines ataskaitas reikia atostoginių kaupinių sumą padidinti 1,289 karto, atsižvelgiant į naujas įstatymų nuostatas, galiojančias nuo 2019 m. sausio 1 d.?

Pagal 31-ojo VAS „Atlygis darbuotojui“ 16 punktą įmonė turi pripažinti visas sąnaudas, susijusias su *numatomu trumpalaikiu atlygiu* darbuotojui už mokamą kompensuojamą ne darbo laiką.

Pagal standarto 16 punktą ataskaitinio laikotarpio pabaigoje įmonė turi pripažinti visus įsipareigojimus darbuotojui už kompensuojamą ne darbo laiką.

Vykiant mokesčių reformą* nuo 2019 m. sausio 1 d. darbuotojų darbo užmokestį padidinus 1,289 karto, o darbdavio įmokų Sodrai dydį nustačius nuo 1,77 proc. iki 3,03 proc.** nuo padidinto darbo užmokesčio, dėl šių pokyčių įmonės apskaitoje darbuotojų atlygio už kaupiamąjį kompensuojamą ne darbo laiką suma ir su ja susijusių įmokų Sodrai bendra suma, t. y. **atostoginių kaupinių suma, nepasikeičia**, todėl įmonė 2018 m. gruodžio 31 d. atostoginių kaupinius finansinėms ataskaitoms sudaryti **gali perskaičiuoti ar ne**, atsižvelgdama į konkrečias sąlygas.

* Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo Nr. I-1336 2, 4, 7, 8, 10, 23, 25 ir 32 straipsnių pakeitimo įstatymas (2018 m. birželio 28 d. Nr. XIII-1336), Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 2, 6, 16, 20, 21 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymas (2018 m. birželio 28 d. Nr. XIII-1335).

**1,63 proc. + nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinis draudimas pagal tarifų grupes (I gr. – 0,14 proc.; II gr. – 0,42 proc.; III gr. – 0,7 proc.; IV gr. – 1,4 proc.)

Jei įmonėje nuo 2019 m. sausio 1 d. įvyko **reikšmingų darbo užmokesčio pokyčių**, įtakosiančių atostoginių išmokas, ir galima juos tiksliai įvertinti ir apskaičiuoti iki finansinių ataskaitų sudarymo už praeitą ataskaitinį laikotarpį, tai įmonė **atostoginių kaupinius** 2018 m. gruodžio 31 d. **perskaičiuoja** pagal pasikeitusius duomenis.

Jei įmonėje yra darbuotojų, kuriems **mokama minimalioji mėnesinė alga arba minimalusis valandinis atlygis**, tai šiems darbuotojams apskaičiuotos **atostoginių kaupinių sumos** 2018 m. gruodžio 31 d. finansinėms ataskaitoms sudaryti turi būti **perskaičiuojamos** atsižvelgiant į padidėjusią nuo 2019 m. sausio 1 d. minimaliąją mėnesinę algą ir minimalųjį valandinį atlygį (MMA=555 EUR, MVA=3,39 EUR)***.

*** Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. spalio 16 d. nutarimas Nr. 1025 „Dėl minimaliojo darbo užmokesčio“.

Jei įmonė pagal PMI nuostatas apskaičiuodama 2018 m. pelno mokesčių atostoginių kaupinių sumas padidina 1,289 karto ir priskiria leidžiamiems atskaitymams**** (darbdavio įmokas Sodrai apskaičiuoja (1,77 proc. – 3,03 proc.) nuo padidinto darbo užmokesčio) ir jei apskaitoje pripažįsta *atidėtąjį pelno mokesčių*, tai dėl išnykusių laikinųjų skirtumų 2018 m. gruodžio 31 d. finansinėse ataskaitose turėtų koreguoti *atidėtąjį pelno mokesčių*.

Pagal 24-ojo VAS „Pelno mokestis“ 33 punktą pasikeitus atidėtojo mokesčio balansinei vertei susidaręs skirtumas parodomas pelno (nuostolių) ataskaitoje.

**** Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2016-05-16 raštas Nr. (18.32-31-1E)RM-14067) „Dėl Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo 17 straipsnio 1 dalies komentaro (apibendrinto paaiškinimo) pakeitimo projekto“ (17 str. 1 dalies 6.21 punktas).

Kokiomis korespondencijomis atspindėti apskaitoje pajamas natūra, išskaičiuotą ir sumokėtą gyventojų pajamų mokestį (GPM), valstybinio socialinio draudimo įmokas (PSD) ir privalomojo sveikatos draudimo įmokas (VSD)?

Jei įmonė privalomus išskaičiuoti mokesčius sumoka **iš įmonės lėšų**, apskaičiuotos mokesčių sumos pripažįstamos įmonės bendrosiomis ir administracinėmis sąnaudomis. Šiuo atveju apskaitoje gali būti daromi įrašai:

D 6312 Kitos bendrosios ir administracinės sąnaudos

K 4481 Mokėtinas gyventojų pajamų mokestis

K 4483 Mokėtinos valstybinio socialinio draudimo įmokos

K 4486 Mokėtinos privalomojo sveikatos draudimo įmokos

Jei įmonė privalomus mokesčius **išskaičiuoja iš darbuotojo darbo užmokesčio**, apskaitoje daromi šie įrašai:

D 4480 Mokėtinas darbo užmokestis

K 4481 Mokėtinas gyventojų pajamų mokestis

K 4483 Mokėtinos valstybinio socialinio draudimo įmokos

K 4486 Mokėtinos privalomojo sveikatos draudimo įmokos

Kokiomis korespondencijomis atvaizduoti apskaitoje PVM, tenkanti kurui, sunaudotam darbuotojo asmeniniams poreikiams?

Jei pagal PVM įstatymo nuostatas įmonė neturi teisės atskaityti pirkimo PVM, apskaitoje finansinėms ataskaitoms sudaryti registruojamos veiklos mokesčių sąnaudos. Galėtų būti daromi šie įrašai:

D 6308 Veiklos mokesčių sąnaudos (jei įmonė neturi teisės į PVM atskaitą)

K 2441 Gautinas PVM (jeigu PVM atskaita jau padaryta) arba

K 4430 Skolos tiekėjams

MB ir IĮ avansu išmokėto pelno ir lėšų asmeniniams poreikiams registravimas apskaitoje

38-asis VAS „Neribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų ir mažųjų bendrijų buhalterinė apskaita ir finansinės ataskaitos“ 136 p.

Kai mažosios bendrijos nariui išmokama pvz. 20X8 m. 6 mėnesių paskirstyto pelno dalis, apskaitoje registruojama:

D 263 Įmonės savininkams avansu išmokėtas pelnas

K 271 Pinigai sąskaitose bankuose

Kai mažosios bendrijos nariui išmokama lėšų asmeniniams poreikiams:

D 264 Įmonės savininkų asmeniniams poreikiams išmokėtos lėšos

K 271 Pinigai sąskaitose bankuose

Kai paskirsčius mažosios bendrijos 20X8 finansinių metų pelną, jos nariui tenkanti pelno dalis sumažinama jau išmokėto avanso suma, apskaitoje mažinamas nepaskirstytasis pelnas, išankstinės išmokos savininkams ir registruojama bendrijos nariui likusi sumokėti suma:

D 34 Nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai)

K 263 Įmonės savininkams avansu išmokėtas pelnas

K 264 Įmonės savininkų asmeniniams poreikiams išmokėtos lėšos

K 445 Įmonės savininkams mokėtinos sumos (finansinių metų paskirstytas pelnas) arba

K 271 Pinigai sąskaitose bankuose

Kokios dienos valiutos kursu apskaitoje registruojamos atsargos, kai prekių pristatymas vykdomas pagal INCOTERMS sąlygas ?

Sandorių užsienio valiuta apskaitai taikomas 22-asis VAS „Užsienio valiutos kurso pasikeitimas“.

Užsienio valiuta sudarytas sandoris pirminio pripažinimo metu turi būti perskaičiuojamas finansinės atskaitomybės valiuta **pagal sandorio dienos valiutos kursą (22 VAS 4 p.)**

Sandorio diena – diena, kai pardavėjas ar paslaugos teikėjas su prekėmis ar paslaugomis susijusią riziką ir naudą perduoda prekių ar paslaugų pirkėjui.

Prekių pirkimo diena nustatoma pagal sutarties sąlygas, kurias pirkėjas ir pardavėjas dažniausiai nustato vadovaudamiesi Tarptautinių prekybos rūmų priimtomis taisyklėmis (INCOTERMS), kai visa nauda ir rizika, susijusi su prekėmis, perduodama pirkėjui.

Gautas prekes apskaitoje **įmonė turėtų registruoti tą dieną, kai pagal INCOTERMS sąlygas visa su prekėmis susijusi nauda ir rizika perduodama įmonei** ir taikyti tos dienos buhalterinį valiutos kursą:

D 2 kl. Atsargos kelyje

K 4 kl. Skolos tiekėjams

18 VAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“ 25 p.

Pirmą kartą pripažindama finansinį turtą, įmonė turi įvertinti jį įsigijimo savikaina.

Į finansinio turto įsigijimo savikainą įtraukiamos ir tiesioginės sandorių sudarymo išlaidos.

Pavyzdys

Įmonė „A“ nusipirko 10 proc. įmonės „B“ akcijų už 1 000 000 EUR. Sandorio tarpininkams sumokėta 1 000 EUR. Įmonė „A“ akcijas apskaitoje registruoja jų įsigijimo savikaina, t. y. ta pinigų suma, kuri sumokėta už akcijas. Sandorio sudarymo išlaidos įtraukiamos į įmonės „B“ akcijų įsigijimo savikainą.

Registruojant įsigytas akcijas įmonės „A“ apskaitoje daromi tokie įrašai:

D 166 Ilgalaikės investicijos	1 001 000
K 271 Sąskaitos bankuose	1 001 000

18 VAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“ 29 p.

Pirmą kartą pripažindama finansinį įsipareigojimą, įmonė turi jį įvertinti savikaina.

Su sandorių sudarymu susijusios išlaidos turi būti pripažįstamos sąnaudomis ir parodomos ataskaitinio laikotarpio pelno (nuostolių) ataskaitoje.

Pavyzdys

Įmonė „B“ pagal ilgalaikės paskolos sutartį iš banko gavo pinigų – 500 000 EUR – į savo banko sąskaitą. Sandorio sudarymo išlaidos (1 500 EUR) buvo sumokėtos bankui iki paskolos gavimo. Sutartyje numatytos 5 proc. metinės palūkanos ir 24 mėnesių paskolos grąžinimo terminas. Pagal įmonės „B“ apskaitos politiką sandorio sudarymo išlaidos priskiriamos palūkanų ir kitoms panašioms sąnaudoms.

Registruojant sandorio sudarymo išlaidas įmonės „B“ apskaitoje daromi tokie įrašai:

D 6810 Kitos finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos	1 500
K 271 Sąskaitos bankuose	1 500

Gavus paskolą įmonės „B“ apskaitoje daromi tokie įrašai:

D 271 Sąskaitos bankuose	500 000
K 422 Skolos kredito įstaigoms	500 000

16 VAS „Konsoliduotosios finansinės ataskaitos ir investicijos į patronuojamąsias įmones“ 52 p.

- Registruodama apskaitoje investiciją į patronuojamąją įmonę, patronuojančioji įmonė turi ją įvertinti **įsigijimo savikaina**.
- Įsigijimo savikaina nustatoma pagal sumokėtą (mokėtiną) už investiciją pinigų ar pinigų ekvivalentų sumą, perduoto turto ar prisiimtų įsipareigojimų tikrąją vertę.
- Jei už investiciją atsiskaitoma konkrečiu verslu, jos **įsigijimo savikaina yra** kartu su verslu perduoto **turto ir įsipareigojimų, įvertintų tikrąja verte, skirtumas**, t. y. verslo vertė.

DĖMESIO !

Su investicijos įsigijimu
susijusios tiesioginės
sandorių sudarymo išlaidos
(notaro, teisinės konsultacinės paslaugos,
ir pan.) į investicijos įsigijimo
savikainą nėra įtraukiamos.

8 VAS „Nuosavas kapitalas“ 37 p.

Pelno paskirstymas apskaitoje registruojamas tada, **kai savininkai priima sprendimą pelną paskirstyti**, neatsižvelgiant į tai, kada jis buvo uždirbtas.

Pavyzdys

UAB „A“ akcininkai yra fiziniai asmenys. Akcininku susirinkimas, įvykęs 20X7 m. kovo 30 d., patvirtino 20X6 m. finansines ataskaitas ir paskirstė pelną. Skirstant pelną buvo paskirta 10 000 EUR dividendų.

Pelno paskirstymas ir dividendai, kaip įsipareigojimas, apskaitoje registruojami 20X7 m. kovo 30 d.:

D 34 Nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai)	10 000
K 4490 Mokėtini dividendai	10 000

Apskaičiavus gyventojų pajamų mokestį 20X7 m. balandžio 15 d. apskaitoje daromi įrašai:

D 4490 Mokėtini dividendai	2 000
K 4481 Mokėtinas gyventojų pajamų mokestis	2 000

Išmokėjus dividendus ir sumokėjus gyventojų pajamų mokestį 20X7 m. balandžio 15 d. apskaitoje registruojama:

D 4490 Mokėtini dividendai	8 000
D 4481 Mokėtinas gyventojų pajamų mokestis	2 000
K 271 Sąskaitos bankuose	10 000

Ačiū už dėmesį